



© INAGRO

BIOLOGISCHE PREI PROFESSIONALISEERT

De teelt van biologische prei kende de voorbije jaren een sterke professionalisering en ontwikkeling. In 2012 werd er in Vlaanderen ongeveer 60 ha biologische prei geteeld. De veiling Belorta verkocht in 2012 ongeveer 700 ton biologische prei. Een beperkt areaal wordt voor de industrie geteeld. Voor de komende jaren is er nog een belangrijk groeipotentieel. – *Lieven Delanote, Inagro*

De teelttechniek van biologische prei legt andere accenten dan in de gangbare teelt om tot een bedrijfszekere en kwalitatief eindproduct te komen.

Rassenkeuze

Een goede rassenkeuze is in grote mate bepalend voor het eindproduct. Ziekte-weerstand is hierbij doorslaggevend, aangezien er geen biologische middelen tegen bladziekten in prei beschikbaar zijn. In tweede orde volgen een vlotte gewasontwikkeling en de schachtenmerken. Opbrengst is uiteraard ook van belang, maar volgt meestal uit voorgaande. De verschuiving van zaadvaste rassen naar hybrides op het einde van de jaren 90 bleek ook voor de biologische teelt een grote stap vooruit. In de zomer zijn vooral sterke groeiers nodig en wordt het gangbare assortiment

gevolgd. In de late zomer en vroege herfst zien we een versnelde omschakeling naar de echte herfsttypes die vaak een meer donkergroene kleur hebben en sleetvaster zijn. Antiope (Syngenta), Walton en Poulton (beide Nunhems) zijn op dit moment de standaardrassen in de herfst. Surfer (Bejo) en Navajo (Vitalis) zijn nieuwe beloftevolle rassen. Wellicht komt er van deze laatste rassen in de nabije toekomst ook biologisch zaaizaad beschikbaar. In het wintersegment blijft vooral Kenton (Nunhems) het meest sleetvast.

Opkweek van de planten

Een aantal telers koopt zijn plantgoed aan bij een biologische plantenkweker. Andere telers houden eraan om zelf hun plantgoed op te kweken. De teelttechniek tijdens de opkweek is vooral gericht op

een efficiënte onkruidbestrijding. Een erg bedrijfszekere, maar ook dure techniek is het zaaien in een laag potgrond van 5 cm. Deze laag potgrond verhindert in grote mate de onkruidkieming en levert mooie planten. Een alternatieve techniek is het zaaien 'onder mulch'. Hierbij worden de preizaden oppervlakkig gezaaid en nadien afgedekt met 2 cm potgrond of compost. Een mulchlaagje van 2 cm is enerzijds net voldoende om onkruiden die oppervlakkig kiemen tegen te houden, en anderzijds net overbrugbaar door de jonge preikiemen. Deze beide technieken worden vooral gebruikt bij de opkweek van herfstpreiplanten in een serre of een tunnel. Planten voor winterprei worden buiten gezaaid en eventueel afgedekt. Veelal zaait men dan op ruimere rijafstand zodat er kan worden geschoffeld. Op de website van Inagro (www.inagro.be)

vind je onder Publicaties > Brochures > Biologische teelt een brochure die deze methodes in detail beschrijft.

Bodem en bemesting

Elke tekortkoming in de bodem wordt bij biologische prei onherroepelijk afgestraft. Een goede bodemzorg is daarom een must. Een vlinderbloemige voorteelt als groenbedekker (witte klaver ondergezaaid in graan, grasklaver ...) is steeds in het voordeel. Deze groenbedekkers laten een losse grond na en zorgen voor een belangrijke nalevering van stikstof. Bovenop deze groenbedekker wordt meestal een basisbemesting met 25 à 30 ton stalmeest toegediend. De kalibemesting en bekalking gebeuren op basis van een standaardbodemontleding. Op basis van een tussentijdse staalname tijdens de teelt kan dan beslist worden of een bijbemesting met organische korrelmeststoffen nodig is. Na een vlinderbloemige voorteelt is dit vaak niet het geval. In meerdere proeven is de

.....

Mits een accurate mechanische aanpak, blijft het aantal manuele wieden beperkt tot 15 à 40 uur/ha.

.....

voorbij jaren gebleken dat de gangbare stikstofadviezen een overschatting zijn voor de biologische teelt. Zowel met ploegen als met niet-kerende grondbewerking zijn er goede ervaringen. Bij niet-kerende grondbewerking is er wel een passende voorbewerking nodig om de gewasresten van de voorteelt te vernietigen. Ook de zaaibedbereiding kan voor ongewenste spoorvorming en bodemcompactie zorgen. Vaste rijpaden met behulp van RTK-gps hebben de voorbij 3 jaar hun meerwaarde bewezen op het proefbedrijf Biologische landbouw van Inagro.

Onkruidbeheersing

Tijdens de teelt vergt de onkruidbestrijding de meeste aandacht. Vlakvelds planten in een egaal en fijn plantbed maakt een goede start mogelijk. Zorg er ook voor dat de prei direct na het planten goed aanslaat, zodat ze meteen de nodige weerstand kan bieden aan de schoffelbewerkingen. Mits een frequente en accurate mechanische aanpak, blijft het aantal uren manueel wiewerk doorgaans beperkt tot 15 à 40 uur per ha.

Werken op klein onkruid is een belangrijke succesfactor.

Een à 2 weken na het planten, wanneer in de rij het eerste kiemende onkruid opduikt, schoffelen we een eerste keer tot 3 à 4 cm van de gewasrij. Tegelijk wordt de plantgeul dichtgereden en wordt deze eerste golf kiemend onkruid verstikt. Vanaf de tweede schoffelbeurt worden ook de vingerwieders of de torsiewieders op de schoffelmachine gemonteerd. Deze duwen klein onkruid in de rij kapot of trekken het los zodat het kan uitdrogen. Afhankelijk van de weersomstandigheden, wordt hiermee een matig tot zeer goed resultaat gehaald. De ontwikkeling van de wiewerk begin jaren 2000 betekende een grote stap vooruit om na de eerste 3 tot 6 weken het perceel opnieuw volledig proper te maken en zodoende overmatig handwiewerk te voorkomen. De metalen pennen van de

de ziektedruk van papiervlekkenziekte laag worden gehouden. Rassenkeuze is het belangrijkste instrument om problemen met roest en purpervlekkenziekte te beperken. Een lichte ziektedruk is onvermijdelijk, maar situeert zich vaak op het oudere blad of op de bladtopen. Ondanks een lichte ziektedruk in het veld, kan zodoende na pellen toch een gezond product worden afgeleverd. Ook trips, die in de gangbare teelt tot veel kopzorgen leiden, laten we ongemoeid. Middelen op basis van Spinosad zijn ook in de biologische teelt toegelaten, maar zijn wettelijk beperkt tot maximaal 3 behandelingen tijdens de teelt. Dit is onvoldoende om trips in prei effectief te bestrijden. Inagro onderzocht het voorbij jaar ook de inzet van entomopathogene nematoden tegen trips, maar kon geen voldoende werkzaamheid aantonen. Bij de rassenkeuze moet je wel de meest gevoelige rassen



Nauwkeurig schoffelen in combinatie met vingerwieders in een jong preigewas voorkomt onkruidproblemen in een later stadium.

wiewerk kammen letterlijk door de gewasrij en kammen er zodoende ook het onkruid uit. De bladschade die deze bewerking veroorzaakt, weegt niet op tegen het wiewerkresultaat. Wij konden tot op heden ook geen negatieve effecten vaststellen inzake de aantasting door bladziekten of inzake opbrengst. In de tweede helft van de teelt wordt in 2 à 3 bewerkingen aangeaard en kan doorgaans een proper perceel worden afgeleverd.

Ziekten en plagen

Tegen bladziekten zijn geen biologische middelen werkzaam en/of erkend. Door een voldoende ruime vruchtwisseling kan

vermijden. Op biologische prei komen bijgevolg trips voor, maar wij krijgen vaak de opmerking van telers dat ondanks de prei niet behandeld werd, ze er nog vrij gezond uitziet. Gelukkig ervaart de biologische handel dit ook zo. Preimot kan daarentegen wel voor behoorlijk wat schade zorgen. De rups van de mot vreet gangen tot diep in de schacht, waardoor de prei onverkoopt wordt. Tegen preimot kunnen middelen op basis van *Bacillus thuringiensis* of op basis van Spinosad worden ingezet. De waarschuwingsberichten die ook in de gangbare teelt worden gebruikt, zijn een belangrijk hulpmiddel om deze middelen op het juiste tijdstip te plaatsen. ■